

Ю. О. Яценко

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВОГО МЕТОДУ У БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС НА РІВНІ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Розглянуто сутність і моделі результативного бюджетування, умови та стан запровадження програмно-цільового методу в бюджетному процесі на місцевому рівні. Виявлено проблеми реалізації програмно-цільового методу на практиці. Запропоновано напрями вдосконалення організаційно-методичного забезпечення програмно-цільового методу на місцевому рівні.

Nature of performance budgeting and its models, terms and conditions of the introduction of program-target approach in the budget process at the local level are explored. Practical problems in implementation of program-target approach are revealed. Directions for improving the organizational-methodical methods of application of program-target approach at the local level are proposed.

Ключові слова: бюджетний процес, програмно-цільовий метод, місцеві бюджети, результативна інформація, програмна класифікація, паспорт бюджетної програми, планування бюджету.

Україна активно підходить до питання наближення системи публічних фінансів до світових стандартів. Одним із важливих кроків у цьому напрямі є запровадження програмно-цільового методу (ПЦМ). Країни — члени ОЕСР звітують про низку переваг від використання результативної інформації у бюджетному процесі, зокрема програмно-цільове планування сприяє пильній увазі суспільства до результатів діяльності уряду. Впровадження бюджетування, орієнтованого на результат, зумовлено необхідністю докладання більших зусиль як для поліпшення контролю видатків, так і підвищення ефективності й результативності діяльності публічного сектору [1].

Сьогодні як на державному, так і на місцевому рівнях тривають дискусії, пов'язані з різними аспектами проведення експерименту з запровадження ПЦМ. Застосування програмно-цільового методу досліджується у працях українських науковців І. В. Запатріної, Н. М. Корнієнко, К. В. Павлюк, О. О. Чечуліної, І. Я. Чугунова [2—6] та ін. Враховуючи, що з 2014 р. ПЦМ поширюється на всі місцеві бюджети [7], питання пошуку шляхів до якісної й ефективної інтеграції механізмів результативного бюджетування у бюджетний процес для прийняття управлінських рішень є особливо важливим і актуальним.

Мета статті — на підставі аналізу нормативно-правового забезпечення ПЦМ виявити проблеми, пов'язані з запровадженням його на місцевому рівні, їх вплив на процес складання й виконання місцевих бюджетів та запропонувати напрями вдосконалення організаційно-методичного забезпечення бюджетування, орієнтованого на результат.

Для багатьох країн світу результативна інформація не є новою концепцією. Уряди країн — членів ОЕСР в останнє десятиліття почали детальніше

© Яценко Ю. О., 2013

розглядати її включення до бюджетних документів у межах зусиль, спрямованих на поліпшення процесу прийняття рішень шляхом переміщення акценту з витрат на вимірювання результату. Ще тривалішу історію у застосуванні результативної інформації у бюджетуванні на рівні федеральних урядів мають США.

В Україні пріоритети програмно-цільового методу бюджетування закріплено в нормативно-правових документах досить давно — у Бюджетному кодексі України від 21.06.2001 № 2542-III, згодом — у Концепції застосування програмно-цільового методу в бюджетному процесі від 14.09.2002 № 538-р. Починаючи з цього часу, формування видаткової частини державного бюджету здійснюється на основі ПЦМ.

Поширенню програмно-цільового методу на локальний рівень сприяло прийняття Концепції реформування місцевих бюджетів від 23.05.2007 № 308-р. Завдяки Програмі економічних реформ на 2010—2014 рр. “Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава” в межах реалізації бюджетної реформи у напрямі “Регіональний розвиток і реформа міжбюджетних відносин” та змінам до редакції Бюджетного кодексу України 2010 р. цей метод поширено на рівень місцевих бюджетів. Відповідно до нормативно-правових актів уряду протягом 2011—2012 рр. до експерименту із запровадження ПЦМ на місцевому рівні було долучено всі місцеві бюджети пілотних регіонів (крім бюджетів сіл, селищ, міст районного значення) та бюджет м. Києва, усі обласні бюджети, бюджети міст республіканського АР Крим та обласного значення й бюджет м. Севастополя, а також районні бюджети, для яких терміни поступового переходу на ПЦМ були наближені у зв’язку з участю регіонів у експерименті з реформування системи охорони здоров’я.

Варто зауважити, що у бюджетній політиці розвинутих країн немає єдиного узгодженого визначення бюджетування, орієнтованого на результат, типу використовуваної результативної інформації або стадії бюджетного процесу, на якій має бути введений програмно-цільовий метод. Проте ОЕСР визначила програмно-цільове бюджетування як процес складання бюджету, що пов’язує виділення коштів із вимірюванням досягнутих результатів. Постає питання про необхідність і доцільність використання результативної інформації під час прийняття рішень про розподіл ресурсів, а також про порядок реалізації такого рішення [1].

Єдиної загальноприйнятої моделі програмно-цільового бюджетування також не існує. Навіть у випадку застосування країнами аналогічних моделей, різняться підходи до їх реалізації, які, у свою чергу, адаптовані до власного національного потенціалу, культури та пріоритетів соціального й економічного розвитку. Водночас виокремлюють три основні типи моделей програмно-цільового бюджетування: представницьку, результативно-інформаційну і пряму результативну.

Перша модель передбачає подання результативної інформації в бюджетних або інших документах уряду, які можуть мати інформативний характер щодо цілей або результатів, або їх сукупності, і включатися як вихідна інформація для звітування та перемовин із законодавцями і громадянами стосовно питань державної політики. Результативна інформація в такому разі не відіграє суттєвої ролі у прийнятті рішень у бюджетному процесі.

У результативно-інформаційній моделі ресурси опосередковано пов'язані з пропозиціями щодо бюджету в майбутньому або в минулому періодах. Результативна інформація є важливою при прийнятті рішень, проте не визначає конкретного обсягу виділення ресурсів і не зумовлює прийняття бюджетних рішень, а використовується поряд з іншою інформацією в процесі їх ухвалення.

Пряма результативна модель програмно-цільового бюджетування передбачає виділення ресурсів на підставі досягнутих результатів. Ця форма виконання бюджету застосовується тільки в конкретних секторах обмеженою кількістю країн — членів ОЕСР. Наприклад, кількість випускників зі ступенем магістра визначатиме обсяги фінансування університету на наступний рік для виконання програми підготовки магістрів [1].

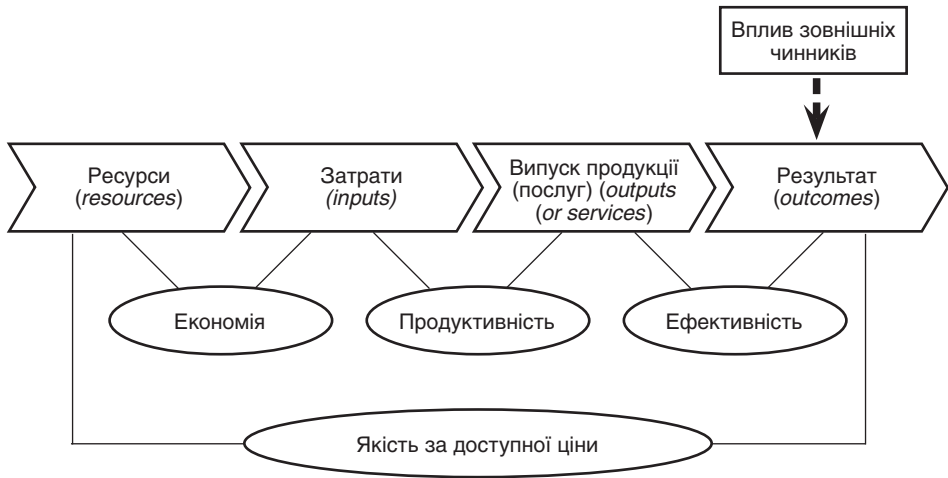
Разом із тим загальноприйнятим є трактування програмно-цільового бюджету як будь-якого бюджету, у котрому представлена інформація про те, що здійснила або планує здійснити бюджетна установа з виділеними їй коштами, або про те, як приріст витрат установи співвідноситься з приростом результатів її діяльності [8].

Сутність результативного бюджетування полягає саме у співвідношенні ціни та якості в межах взаємозв'язків між використаними ресурсами, затратами, випуском і досягнутим результатом (рис. 1).

Результативність програми вимірюється системою індикаторів витрат (*inputs*), випуску продукції (послуг) (*outputs (or services)*), а також результату (*outcomes*). За цими показниками оцінюються ефективність та якість виконання бюджетної програми. Загалом її показники можуть бути кількісними та якісними. У багатьох випадках виникатиме проблема вибору системи індикаторів бюджетної програми, особливо в контексті забезпечення управління бюджетною програмою, поточного моніторингу й оцінювання її виконання.

На нашу думку, модель результативного бюджетування, запроваджену нині в Україні на рівні державного бюджету, можна вважати інформаційно-результативною з елементами прямої результативної моделі. Програмно-цільовий метод на цьому рівні застосовується на всіх стадіях бюджетного процесу, включаючи стадію виконання бюджету.

Аналіз результативних показників, як зазначає О. О. Чечуліна, засвідчив, що головні розпорядники коштів формально ставляться до визначення таких показників як у бюджетних запитах, так і в паспортах бюджетних програм; окремі результативні показники не відображають мети і завдань бюджетної

Джерело: Noman Z. Performance Budgeting in the United Kingdom / Z. Noman // OECD Journal on Budgeting. — Vol. 8, № 1. — P. 4 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.oecd.org/unitedkingdom/43411005.pdf>.

Рис. 1. Результативність у бюджетуванні

програми, не відповідають функціям і завданням головного розпорядника. Відсутність обґрунтованих результативних показників не дає змоги належним чином оцінити виконання бюджетних програм. Відтак, стадія складання проекту бюджету не є вирішальною в частині пріоритетності напрямів вкладення державних ресурсів. Наголошується на необхідності методологічного вдосконалення визначення результативних показників за відповідними ознаками, які характеризують певну діяльність, реформування законодавства в цій сфері [5, с. 26—28].

Отже, якщо країни розпочали застосовувати елементи програмно-цільового методу бюджетування з різних причин (головні з яких бюджетні пріоритети, такі, як контроль витрат і ефективного використання коштів та поліпшення їх розподілу, підвищення ефективності й результативності бюджетного сектору, поліпшення підзвітності політиків), то в Україні досі залишається відкритим питання створення на центральному рівні досконалих механізмів управління бюджетними коштами в межах затверджених бюджетних програм.

Відтак, актуалізується питання організації раціонального процесу переходу місцевих бюджетів на програмно-цільове бюджетування та його якнайтіснішої інтеграції в бюджетний процес на місцевому рівні. Крім того, необхідно зробити певні висновки з результативності програмно-цільового бюджетування на рівні державного бюджету.

У цьому аспекті на перший план виходить питання створення ефективних механізмів управління місцевим бюджетом, здійснення контролю діяльності

органів публічної влади, головних розпорядників коштів, проведення необхідного аналізу їхніх видатків.

Одним із фундаментальних блоків, які утворюють основу раціональної системи управління бюджетом, є бюджетна класифікація. Раціональна система управління бюджетом має як мінімум містити класифікацію доходів за різними категоріями, відомчу, економічну та функціональну класифікації видатків, які виконують у бюджетному менеджменті різні функції [9; 10]. Проте нині у центрі уваги фахівців сфери публічних фінансів система бюджетної класифікації, спроможна співвіднести виділення фінансового ресурсу з результатами, а не з витратами. Запровадження програмної класифікації видатків бюджету (або класифікації видатків за цілями) розглядається як один зі складників розвитку програмно-цільового методу в бюджетному процесі.

Програмна класифікація, описуючи специфічні цілі політики місцевих органів влади, може виконувати два завдання:

1) ідентифікації та уточнення цілей і завдань щодо витрат головного розпорядника коштів;

2) моніторингу поточних результатів діяльності такого розпорядника з допомогою індикаторів, що описують його діяльність, — результативних показників, які можуть стосуватися витрат, випуску або результатів певної програми. Тому класифікація за програмами сприятиме поліпшенню транспарентності та фінансової звітності й забезпечить співвіднесення витрат із цілями або результатами [9].

Програмна класифікація видатків, або групування видатків за спільними цілями для виконання бюджетних завдань, є базовим інформаційним інструментом, що використовується у більшості сучасних систем результативного бюджетування. Ця класифікація за призначенням розглядається переважно в контексті необхідності прийняття рішень у бюджетному процесі та поліпшення результативності публічного сектору, а не бюджетного планування та виконання [10].

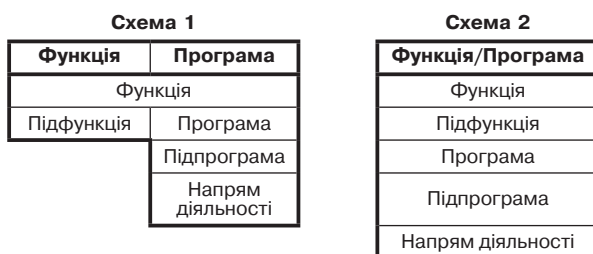
У світі застосовують три способи інтеграції програмної класифікації видатків до загальноприйнятої бюджетної класифікації:

1) роздільний, де програмна класифікація використовується нарівні з іншими складовими бюджетної класифікації: відомчою, функціональною, економічною та додатковими класифікаціями (наприклад, за джерелами фінансування, отримувачами державних трансфертів та ін.);

2) злиття функціональної і програмної класифікацій;

3) об'єднання відомчої і програмної класифікацій.

Фахівцями ОЕСР зазначається, що в більшості випадків програму можна співвіднести з відповідною функцією, тобто видом видатків за соціально-економічною ознакою. На рис. 2 наведено найпоширеніші схеми комбінування функціональної та програмної класифікацій. Головною умовою залишається

Джерело: The role of Budget Classification in budgetary reforms / 5th Senior Budget Officials Meeting, St. Petersburg ; IMF. — 2009, 2—26 June [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.oecd.org>.

Рис. 2. Схеми комбінування функціональної класифікації з програмною класифікацією

наявність можливостей співвіднесення кодів програм із Міжнародною класифікацією обліку та статистики GFS/ESA, зокрема міжнародною класифікацією функцій урядових органів COFOG [10].

Аналіз структури кодифікатора бюджетних програм місцевих бюджетів в Україні показав, що його не можна однозначно віднести до жодної з наведених на рис. 2 схем, адже чинна тимчасова класифікація видатків належним чином не згрупована [11]. За окремими галузями, як-то органи управління, освіта, культура і мистецтво та ін., немає групування на підпрограми. Відповідно до вимог міжнародних стандартів обліку та статистики у публічному секторі обов’язковим є узгодження з міжнародною класифікацією функцій урядових органів COFOG.

Хоча на сьогодні в Україні триває експеримент із упровадження ПЦМ на рівні місцевих бюджетів, проблемним лишається питання необхідності реалізації такого експерименту в умовах частого внесення змін до нормативно-правової бази.

Із часу залучення до цього процесу обласних та міських міст обласного значення бюджетів до нормативно-правових документів, що регламентують програмно-цільовий метод у відповідних галузях, були внесені численні зміни — як до кодифікаторів бюджетних програм, так і до галузевих наказів, котрими затверджені типові переліки бюджетних програм і результативних показників їх виконання, а також правил складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання. Проте за чималою кількістю бюджетних програм у будівництві, транспорті, видатках, не віднесених до основних груп, і загалом щодо охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки, обслуговування боргу, цільових фондів дотепер не розроблено примірних переліків результативних показників.

У галузі “Державне управління” згідно зі змінами до відповідного нормативно-правового документа у 2012 р. із переліку груп результативних

індикаторів взагалі була вилучена група індикаторів “показники якості”, а в галузі “Соціальний захист та соціальне забезпечення” — група індикаторів “показники затрат” [12; 13]. На нашу думку, це не відповідає теоретичній концепції результативного бюджетування.

Постає питання доцільності віднесення окремих результативних індикаторів бюджетної програми до певної групи та взагалі існування цих груп у тлумаченні окремих галузевих міністерств (таблиця), які за своєю суттю є звичайними статистичними показниками у галузі.

Таблиця. Результативні показники на прикладі бюджетної програми з надання початкової освіти

Показник	Кількісні*	Якісні*	в Україні
Затрати (inputs)	Обсяг видатків	Відповідність навчальному плану	Кількість закладів (за ступенями шкіл), од.; кількість класів (за ступенями шкіл), од.; середньорічне число посадових окладів (ставок) педагогічного персоналу, од.; середньорічне число штатних одиниць адмінперсоналу, за умовами оплати віднесених до педагогічного персоналу, од.; середньорічне число штатних одиниць спеціалістів, од.; середньорічне число штатних одиниць робітників, од.; всього — середньорічне число ставок (штатних одиниць), од.
Випуск продукції (або послуг) (outputs or services)	Кількість вчителів	Якість викладання	Кількість осіб з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, яким буде виплачуватися одноразова грошова допомога при працевлаштуванні, осіб
Ефективність (efficiency or cost per output)	Рівень зайнятості та пенсійний рівень у системі початкової освіти або вартість однієї одиниці випуску продукту	Рівень задоволення якістю викладання	Діто-дні відвідування, днів
Якість (impact)	Кількість неграмотних дітей	Зміни у сприйнятті бідності і шанси на поліпшення	Кількість днів відвідування, од.

* Відповідно до загальноприйнятих стандартів.

Джерело: складено за даними: Budget expenditure classification and the new fiscal governance // Public financial management course. — 2009, July. — P. 27, 28 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://blog-pfm.imf.org/files/budget-expenditure-classification-and-the-new-fiscal-governance.pdf>; Performance Budgeting // Program Evaluation Division Office of the Legislative Auditor State of Minnesota. — 1994, February. — P. 17 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.auditor.leg.state.mn.us/pred/pedrep/9402all.pdf>; Про затвердження типового переліку бюджетних програм та результативних показників їх виконання для місцевих бюджетів у галузі “Освіта” : наказ Міністерства освіти і науки України, Міністерства фінансів України від 01.06.2010 № 298/519 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0413-10>.

Інше проблемне питання — збільшення навантаження на фахівців місцевих фінансових органів та головних розпорядників бюджетних коштів у період з кінця грудня поточного бюджетного періоду до середини лютого наступного бюджетного періоду, відповідно до якого:

- 1) завершується процес формування бюджету на наступний рік;
- 2) закінчується процес виконання бюджету поточного року;
- 3) розпочинається процес затвердження звіту про виконання бюджету за минулий рік;
- 4) починається процес виконання бюджету поточного року.

Відповідно до типового переліку бюджетних програм загалом по Донецькій області на 2013 р. було затверджено понад 3000 паспортів бюджетних програм місцевих бюджетів, у т. ч. понад 2200 за міськими (міст обласного значення) бюджетами, понад 700 — за районними бюджетами [14]. Аналіз засвідчив, що в середньому на одного фахівця місцевого фінансового органу припадають до 2 головних розпорядників бюджетних коштів та до 10 паспортів бюджетних програм.

Таким чином, внесення змін до паспортів бюджетних програм шляхом їх перезатвердження за поточний бюджетний період, підготовка та затвердження звітів про їх виконання за той самий період, підготовка і затвердження паспортів бюджетних програм на поточний бюджетний період, які технічно виконуються сьогодні в ручному режимі, припадають на цей період, що призводить до збільшення навантаження на відповідальних виконавців бюджетних програм і фахівців місцевих фінансових органів і може негативно позначитися на якості підготовки документів.

Доволі складною на практиці є процедура затвердження паспортів бюджетних програм. Відповідно до ст. 20 Бюджетного кодексу України такий паспорт затверджується спільним наказом головного розпорядника бюджетних коштів та місцевого фінансового органу. Згідно з чинним загальним порядком погодження нормативних документів у місцевих державних адміністраціях, виконавчих органах відповідних місцевих рад, спільний наказ про затвердження паспорта бюджетної програми спочатку проходить процедуру погодження у структурних підрозділах головного розпорядника бюджетних коштів, далі — у структурних підрозділах місцевого фінансового органу. Подекуди для затвердження одного спільного наказу відповідальні фахівці збирають до 10 підписів з обох сторін. Така сама процедура застосовується у процесі внесення змін до місцевих бюджетів, тобто в усіх випадках появи нових бюджетних програм, внесення змін до чинних програм. Поліпшити ситуацію могло б її спрощення.

Варто зауважити, що попри заходи, які вживаються на державному рівні щодо зменшення документообігу, за збереження чинного порядку застосування програмно-цільового методу документообігу у бюджетному процесі значно зростає. Аналіз засвідчив, що за мінімальної та максимальної кількості аркушів одного паспорта (три та шість відповідно) у цілому на рік на етапах затвердження паспортів бюджетних програм, з урахуванням подання їх до територіальних органів Державної казначейської служби України, складання звітів про виконання бюджетних програм, документообіг загалом за місцевими

ФУНКЦІЯ № 3 ОСВІТА, ДОГЛЯД, МАТЕРІАЛЬНА ПІДТРИМКА ВИХОВАНЦІВ				
ЗАВДАННЯ № 3.1 Формування і розвиток системи освіти в м. Гданськ				
ПІДЗАВДАННЯ № 3.1.1	Фінансування, управління та поширення місцевої дошкільної освіти	Очікуване виконання у 2011 р.	План на 2012 р.	% зростання
		64 905 152 злотих	67 028 863 злотих	3,3
Коротка характеристика	Відповідно до п. 5 ст. 5 Закону про систему освіти до обов'язків муніципалітету належить забезпечення надання дошкільної освіти. Нині в м. Гданськ є 5650 місць в муніципальних дитячих садках. За прогнозом на 2010/2011 р. таких місць необхідно 7460 (за зверненнями батьків)			
Мета	Забезпечення до 2015 р. принаймні 6500 місць у муніципальних дитячих садках м. Гданська для надання дошкільної освіти			
Назва показника оцінювання	1А Кількість місць у дитячих садках у поточному році, осіб 1В Кількість місць, що використовуються, до загальної кількості місць у дитячих садках у поточному році, %			
А. Відповідальний виконавець № 1	Управління освіти	Очікуване виконання у 2011 р.	План на 2012 р.	% зростання
		64 905 152 злотих	67 028 863 злотих	3,3
Напрямок	3.1.1.1. Організація системи місцевої дошкільної освіти	Очікуване виконання у 2011 р.	План на 2012 р.	% зростання
		64 905 152 злотих	67 028 863 злотих	3,3
Статистичні показники		(кількість)	(кількість)	
	1. Середня наповнюваність у галузі дошкільної освіти в початкових школах, осіб	152	158	
	2. Середня наповнюваність у дитячих садках, осіб	1 084	1 087	
	3. Середня наповнюваність у спеціальних дитячих садках, осіб	86	86	
	4. Середня заробітна плата персоналу, зайнятого в дитячих садках, злотих	3 400	3 321	
	5. Середня заробітна плата працівників, що працюють в дитячих садках, злотих	3 225	3 346	
	6. Середня заробітна плата працівників, які працюють у спеціальних дитячих садках, злотих	4 308	4 495	
	7. Щорічні витрати на одну дитину в дитячому садку початкової школи, злотих	3 099	3 002	
	8. Щорічні витрати на одну дитину в дитячому садку, злотих	9 319	9 572	
	9. Щорічні витрати на одну дитину в спеціальному дитячому садку, злотих	55 444	60 735	
Бюджетна функціональна класифікація	80103, 80104, 80105, 80114, 75023 80103 — Підготовчі групи в школах I ступеня; 80104 — Дитячий садок; 80105 — Спеціальний дитячий садок; 80114 — Централізована бухгалтерія; 75023 — Уряди гмін (міст та міст на правах повітів)			
Правові підстави (у рамках підзавдання)	Закон від 07.09.1991 про систему освіти (Зведений текст 2004 Dz.U.№ 256 п. 2572, зі змінами)			

Джерело: складено за даними: Urząd Miejski w Gdańsku. Oficjalny serwis internetowy [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.gdansk.pl/samorzad>.

Рис. 3. Бюджетна програма “Освіта, догляд, матеріальна підтримка вихованців”, затверджена у бюджеті міста Гданськ (Польща) на 2012 р.

бюджетами Донецької області, залученими до експерименту, збільшиться на кілька десятків тисяч аркушів щороку.

Відсутність програмного забезпечення щодо складання місцевих бюджетів за програмно-цільовим методом залишається на сьогодні найактуальнішою проблемою. Крім того, особливого значення в рамках запровадження програмно-цільового методу формування і виконання бюджету набуває питання ефективності процедур казначейського обслуговування місцевих бюджетів, що безпосередньо впливатиме на результативність та ефективність реалізації бюджетної програми.

У контексті забезпечення переходу місцевих бюджетів на бюджетне планування, орієнтоване на результат, показовим є досвід Польщі, де програмно-цільовий метод запроваджений кілька років тому. У бюджетний процес на рівні місцевих бюджетів програмна класифікація введена за роздільним способом, тобто застосовується нарівні з відомчою, функціональною та економічною класифікаціями. Програмна та функціональна класифікації видатків використовуються в процесі планування бюджету, а виконання бюджету, у т. ч. звітування, здійснюється лише за функціональною класифікацією. Крім того, програмна класифікація видатків побудована таким чином, що може об'єднувати кілька функціональних кодів, де, зокрема, адміністративні видатки на виконання програми включаються до загального обсягу видатків.

Бюджетні програми з переліком завдань, підзавдань, напрямів спрямування коштів, а також із кількома визначеними результативними показниками (у середньому до трьох) систематизовані в єдиному Каталозі бюджетних програм. У межах програмного комплексу формуються паспорти бюджетних програм, які потім експортуються у вигляді додатку до рішення про бюджет [15]. На рис. 3 наведено приклад бюджетної програми “Освіта, догляд, матеріальна підтримка вихованців” бюджету м. Гданськ (Польща) на 2012 рік.

Загалом за умови введення результативного бюджетування необхідно запровадити чіткі механізми управління процесами планування і виконання місцевих бюджетів, моніторингу й оцінювання діяльності головного розпорядника за різними функціональними, галузевими та цільовими ознаками, реформувати статистичну і фінансову, а також галузеву звітність, забезпечити відповідність державної галузевої політики сучасним потребам місцевого розвитку.

Разом із тим планування, орієнтоване на результат, спроможне стати дієвим засобом для підвищення ефективності публічних фінансів, модернізації та подальшого розвитку галузей соціально-культурної сфери, дієвості місцевих програм соціально-економічного розвитку територій.

Список використаних джерел

1. Performance Budgeting: A Users' Guide // OECD Policy Brief. — 2008. — 8 p. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.oecd.org>.

2. *Запатріна І. В.* Програмно-цільовий метод бюджетування у контексті стратегічного та середньострокового планування / І. В. Запатріна, Т. Б. Лебеда // *Фінанси України*. — 2006. — № 10. — С. 18—31.

3. *Корнієнко Н. М.* Теоретичні та практичні засади програмно-цільового методу планування бюджетних витратків / Н. М. Корнієнко // *Наукові праці НДФІ*. — 2012. — Вип. 1 (58). — С. 70—78.

4. *Павлюк К. В.* Проблеми розвитку програмно-цільового методу у бюджетному процесі / К. В. Павлюк // *Наукові праці НДФІ*. — 2005. — Вип. 4 (33). — С. 42—54.

5. *Чечуліна О. О.* Модернізація державного фінансового контролю в контексті розвитку програмно-цільового бюджетування / О. О. Чечуліна // *Фінанси України*. — 2011. — № 10. — С. 15—31.

6. *Чугунов І. Я.* Розвиток програмно-цільового методу планування бюджету / І. Я. Чугунов, І. В. Запатріна // *Фінанси України*. — 2008. — № 5. — С. 3—14.

7. Про затвердження Основних підходів до запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів : наказ Міністерства фінансів України від 02.08.2010 № 805 (із змінами) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/Legislation/Budget/Dodatok_Nakaz_%2385_10_1.pdf.

8. Performance Budgeting: selected international experiences and some lessons for Slovenia // MPRA. — 2009, May. — 15 p. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://mpira.ub.uni-muenchen.de/15499>.

9. Budget Classification: Technical Notes and Manuals / IMF. — 2009. — P. 8, 9 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://blog-pfm.imf.org/files/fad-technical-manual-6.pdf>.

10. The role of Budget Classification in budgetary reforms / 5th Senior Budget Officials Meeting, St. Petersburg ; IMF. — 2009, 25—26 June [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.oecd.org>.

11. Про затвердження Структури коду програмної класифікації витратків та кредитування місцевих бюджетів і Кодифікатора нумерації типових переліків бюджетних програм місцевих бюджетів : наказ Міністерства фінансів України від 14.02.2011 № 97 (зі змінами від 20.12.2012 № 1386) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uidz1023.3045.2&nobreak=1>.

12. Про внесення змін до Типового переліку бюджетних програм та результативних показників їх виконання для місцевих бюджетів у галузі “Державне управління” : наказ Міністерства фінансів України від 27.09.2012 № 1035 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1706-12>.

13. Про внесення змін до Типового переліку бюджетних програм та результативних показників їх виконання для місцевих бюджетів у галузі “Соціальний захист та соціальне забезпечення” : наказ Міністерства фінансів України, Міністерства соціальної політики України від 08.10.2012 № 1060/630 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1740-12>.

14. Про деякі питання проведення експерименту із запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів : наказ Міністерства фінансів України від 09.07.2010 № 679 (зі змінами від 24.12.2012) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0573-10>.

15. Mazowiecki Urząd wojewódzki w Warszawie [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.mazowieckie.pl/portal/pl>; Urząd Miejski w Gdańsku. Oficjalny serwis internetowy [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.gdansk.pl/samorzad>.